

nemške države bodo morale plačati poldrugo milijardo frankov v zlatu, od te svote plača Čeho-Slovaška polovico, dočim plača Nemška Avstrija 10 milijard frankov v zlatu, v kronah po sedanjem kurzu izračunjeno 18 milijard.

Da Nemška Avstrija plača to svoto, bo morala zastaviti vse svoje vodne sile, vse železnice in vsa posestva, ki so last Habsburžanov. Zaseženi bodo tudi vsi dohodki iz carine ter vsi državni rudniki.

Iz teh izvajanj pariškega „Tempsa“ sklepa nemško-avstrijsko časopisje, da bodo bremena, katera bodo naložena Nemški Avstriji, neznosna in za državo, broječo 6 milijonov duš, odrezano od morja in svetovne trgovine, naravnost uničujoča, ker se mora vpoštevati, da bo morala Nemška Avstrija uvažati iz sosednih držav ogromne množine živil in surovin, katere bo morala plačevati ali z industrijskimi izdelki, ali pa v zlatu, nima pa ne enega in ne drugega.

God kralja Petra.

Oro kliče sa visine,
Ozdo nanjeg laju psine,
ne brigete, mili ptiču,
mi smo s tabo, Petre Karagjorgjeviču!

Svetovna vojska je porušila mnogo prestolov in odučila je narode klanjati so malikom, ki stolujejo nad njim v meglenih višinah. Te vrstice naj ne bodo običajni slavospev vladarju, ki kraljuje nad zvestimi podložniki, kakor smo toliko takih slavospevov slišali v nekdanjih časih. Veljajo naj v poklon možu, ki ni zavladal nad nami potom nasilja in z zavojevanjem, ne z ženitvijo in s podedovanjem, ne s kupčijami in pogodbami — nego po volji naroda. Ta mož ni izšel iz rodu obcestnih roparskih vitezov in ne more pokazati na razvaline gradu, odkoder so njegovi predniki odirali kmete in ropali trgovce, nego iz hiše srbskega kmeta in pokazati zamore na kraje, kjer je njegov prednik zbiral okrog sebe srbske kmete in se boril z dednim sovražnikom svojega naroda „za krst častni in slobodu zlatnu.“

Kralj Peter je mož, kateremu ob časih najhujših napadov in največjega sovraštva nikdo ni mogel očitati iz njegovega zasebnega življenja nič nečastnega in nič nepoštenega. Grdilo in zasramovalo se ga je na vse mogoče načine, toda kot oseba je stal vedno popolnoma čist pred svetom. To je dejstvo, katero mora priznati vsak. Celu njegovo življenje je bilo posvečeno delovanju za osvoboditev domovine in združitvev jugoslovanskega naroda. V čilih letih je za kmeta preoblečen šel v Bosno med kmečke ustaše, da se vojskuje zoper Turke. Ko je pregnan živel v Švici in mu je bilo onemogočeno vsako drugo delovanje, je po Angležu Stuart Millu spisal veliko, globoko znanstveno modroslovno knjigo „O svobodi.“ Med vladarji nimamo drugih mož, ki bi se pečali s takimi študijami. Nemški cesar je nekaj let pozneje spisal umazano plesno igro „Sardanapal.“ Cela njegova politika je merila na to, da ustvari take politične zveze, ki bi njegovemu narodu zamogle pridobiti svobodo in zedinjenje. Letos se ves zedinjeni jugoslovanski narod na dan njegovega godu družji s klicem njegovih prednikov: „za krst častni in slobodu zlatnu!“

Nabirajte zdravilne rastline.

Ker po lekarnah ne primanjkuje samo tujih tvarin za zdravila, ampak tudi naših domačih zdravilnih rastlin, in ker je le malo upanja, da bi v jeseni dobili v zadostnih količinah zdravil iz inozemstva, pozivamo, posebno naše kmetjsko ljudstvo, da se v večji meri kot dosedaj poprime nabiranja domačih zdravilnih rastlin. Otroci in starejši ljudje, ki niso zmožni težkega dela na polju, lahko z nabiranjem zaslužijo lepe svote. Pravilno posušene rastline se danes prav lahko in dobro prodajo. Sušiti je treba v senci, nabirati le v solnčnih dneh (ne v rosi!).

V poštev pridejo posebno naslednje rastline:

Listi: šmarnc, lapuha, pljučnika, divjega slezenovca (malva), sleza (ajbiš), volčje črešnje (meladona), breze, volovskega jezika, trpotca.

Cveti: brdnje (arnike), kamilice, plavice, poljskega maha, bezga, lipe, lučnika (papeževa sveča).

Cele rastline: rman, njivska preslica, zlati grmiček (tavžent roža), bela mrtva kopriva, pelin (cvetoč), sv. Janeza roža, poljska materna dušica.

Korenine: Volčje črešnje, regrata, navadnega lisjaka (akoni), milnice, svišča (encijan), trnjevega gladeža, srčna moč (tormentila), teloha.

Dalje: bezgove in brinjeve jagode, janež, kumina, borovnice, želod, gomolje kukavice, planinski mah, trosi navadnega lisičjaka, malisna štupa.

Posebne važnosti pa so rženi rožički, ki se jih navadno na kmetih vrže na gnoj. Njih cena je tako visoka, da se nabiranje gotovo izplača.

Vse nadaljne podatke nabiralcem daje po možnosti odbor službujočih farmacevtov lekarinarjev v Ljubljani.

Svoboden izvoz vina.

Kakor poročajo iz Beograda so naši poslanci izposlovali, da je končno dovoljen svoboden izvoz vina. Za izvoznice je treba zaprositi „Centralno upravo za trgovački promet sa inostranstvom v Beogradu, podružnica v Ljubljani“, z voznim listom. Poleg kolka 12 K je od vagona plačati pristojbino 1000 dinarjev.

Politične vesti.

Vrta občina. Vsi občani — moški in ženske — v Starinovivasi na Murskem polju so pristopili kot člani Slovenski Kmečki Zvezi in vplačali po 2 K udnine. Slava zavednim Starovaščanom in njih vzglednemu županu Jakobu Stuhcu!

Socialdemokratska brezbožnost. Daleč na okoli je znana božja pot Matere božje na Sv. Planini na kranjsko-štajerski meji. Veliko obiskovalcev prihaja tu gori. In „romali“ so na Sv. Planino 25. maja t. l. tudi social-demokratje iz Trbovelj. Kakor pa niso prišli sem gori iz pobožnosti, tako so tudi očitno pokazali svoje socialistično vero, svobodoljubnost in izobrazbo, ker so namreč tudi člani socialdemokratskega izobraževalnega društva „Svoboda“. V cerkvi in okoli nje so plesali in se norčevali iz cerkvenih obredov. Tako n. pr. sodrug in eden glavnih soc. demokratskih kričačev, Mekinda je sedel v spovednici in „spovedoval“ sodruga Remsa, tudi v cerkvi so igrali in prepevali. Neka udeleženka (ime je na razpolago) se je drugi dan hvalila „alle habens mich abgebußt“. Povdarjamo, da so izletniki najodličnejši in najglasnejši pri vseh socialdemokratskih „prireditvah“. To so samo nekatera dejstva. Vsi pa, ki še imate kaj poštenja in ponosa v sebi, pa sodite ali je za vas prostora med takimi ljudmi, ki se norčujeje iz najsvetejših reči, ali naj bodo ti ljudje vaši voditelji. Kaj nameravajo so pokazali, pokažite se pa tudi vsi, ki se s tem ne strinjate in delajte, da se bo svet uredil po poštenih-krščanskih načelih ne pa socialdemokratsko-boljševiških.

Za tučce se potegujejo. Čitateljem „Slov. Gospodarja“ je znano, kako hude boje so bili zadnja leta Slovenci v Št. Ilju in okolici z lutrovskimi Švabi, katere so poslala vsenemška društva Südmark, Heimstatt in Schulverein v naše kraje. To so bili boji na življenje in smrt. S temi ljudmi, ki so prišli semkaj samo iz peklenko-hudobnega namena, pregnati katoliške Slovence iz njih rodne grude, je skupno življenje nemogoče. Ti ljudje morajo proč s slovenske zemlje! In glejte! Našla sta se dva Slovenca, nek „doktor“ Jenič in odvetniški sollicitator Gilčvert (ki je nameščen v pisarni odvetnika dr. Rosine). Ta dva „rodoljuba“ sta imela tajne sestanke v Št. Ilju s tamošnjimi lutrovskimi Švabi in sta jim sestavila obširno spomenico na vlado. Švabi bi radi vlado prepričali, da niso prišli k nam, da bi ponemčili in polutrijanili te kraje, da jih ni poslala Südmark, ampak kot dobri gospodarji. Omenjena Slovenca (!?!!) in švabsko odposlanstvo je pregovorilo celo gerenta Thalerja, da se je podpisal na švabsko spomenico. K sreči smo celi stvari prišli pravočasno na sled. O stvari bomo še poročali. Zdi se nam, da se za to zadovo ali pravzaprav za Jeničem in Gilčvertom skrivajo nekateri možje JDS (liberalne stranke). Vsa Jenič in Gilčvert sta pristaša te stranke. Stvar se mora pojasniti.

Razpušteni občinski odbori. Poverjeništvu za notranje zadeve je razpustilo občinski odbor v Velikem Obrežu (okraj brežiški). Z vodstvom občinskih poslov je poverjen gerent Mihael Kovačič, posestnik in trgovec v Dobovi, ki so mu imenovani za prisednike: Anton Pernat, župnik; Janez Megovec, posestnik — oba v Dobovi ter Jožef Deržič in Anton Pavlič, oba posestnika v Velikem Obrežu. Vlada je razpustila sledeče občinske zastope: Špilje, za gerenta je imenovan Slovenec Ignacij Tišler; Zbelovo, gerent

Ferdo Bobič, nadučitelj v Ločah; Ščavnica, gerent Blaž Urbančič; Rožni grunt, gerent Josip Špindler; Dražen vrh, gerent Anton Berič; Grabbe, gerent Alojzij Breznik; Lakovci, gerent Janez Kolarič; Velka, gerent Anton Tomažič; Sladki vrh, gerent Marijan Zöhrer; Trate, gerent Anton Mali; Rače, gerent Janez Pavalec; Klanc, gerent Ivan Mesarič.

Tedenske novice.

† **Župnik Martin Krajnc.** Na Sladki gori je umrl dne 2. julija tamkajšnji č. g. župnik Martin Krajnc, rojen l. 1872 v Majšpergu. Rajni gospod je po dokončanih gimnazijskih študijah obiskoval bogoslovje v Mariboru, kjer je bil leta 1896 posvečen v mašnika. Kot kaplan je deloval v Kostivnici (1896—97), v Vitanju (1897 do 1898), v Rogatecu (3 mesece) in v Svečini (1898—1903). Leta 1903 je postal provizor in nato župnik pri Sv. Primožu na Pohorju, kjer je deloval do 1. majnika 1907, ko je bil umeščen za župnika na Sladki gori, kjer ga je v najlepši dobi dohitela smrt. Rajni je bil blagega in mirnega značaja in silno gostoljuben in postrežljiv prijatelj in znancem. Naj mu bo Vsemogočni obilen plačnik za njegove dobrote! Pogreb se je vršil v petek, dne 4. julija ob obilni udeležbi žalujočih vernikov in duhovskih sobratov. Pogreb je vodil preč. g. kanonik J. Bohanec iz Šmarja. Zavsem je bilo 15 duhovnikov. Pri odprtem grobu je spregovoril rajnkemu v slovo gnljive besede ter omenil med drugim ljubezen rajnega do župljanov. Saj je postavil župnijsko cerkev kot glavnega dediča in ji izročil skoraj vse svoje premoženje. Na ta način je postal tudi velik dobrotnik svojih župljanov. Na smrt se je rajni dobro pripravil. Slutil je bližnjo nevarnost, dal se je sprevideti pravočasno s sv. zakramenti ter je bil še kratko pred smrtjo pri popolni zavesti. N. p. v. m.!

† **Andrej Munih.** Dne 2. julija zjutraj je pri svoji sestri v Migojnici pri Celju, po dolgi in mučni bolezni umrl g. Andrej Munih, urednik „Jugoslavije“ in bivši sourednik „Straže“. Rajni je bil zelo vesten in marljiv časnika. Bil je dolgo vrsto let član tržaške „Edinost“. V spomladu leta 1914 je začel izdajati v Trstu dnevnik „Jugoslavija“, katerega so pa bivše avstrijske oblasti vsled njegove izrazito jugoslovanske smeri neprestano zatirale in ga končno ustavile. Leta 1915 so ga avstrijski orožniki denuncirali radi njegovega jugoslovansk. prepričanja in graško vojno sodišče ga je obsodilo na 4 1/2 leta težke ječe. Celih 23 mesecev je bil zaprt v ječi Karlau pri Gradcu, dokler ni bil pomiloščen. Ker je v ječi silno trpel, si je svoje že itak rahlo zdravje za vedno pokvaril. Po amnestiji je prišel brez vseh sredstev in bolan v Maribor, kjer je nekaj mesecev opravljal službo tajnika SKZ in bil nato sourednik „Straže“ in „Slov. Gospodarja“ ter marljiv dopisnik „Slovenca“. Rajni je bil strokovnjak v gospodarskih vprašanjih. Ko se je v Ljubljani ustanovil dnevnik „Jugoslavija“, se je preselil v Ljubljano ter prevzel souredništvo „Jugoslavije“. V sled posledic trpljenja v ječah je bolehal vedno bolj, dokler ni kot žrtev avstrijskega režima napravila smrt konca njegovemu mučeništvu. Narodni mučenik in jugoslovanski časnika blagi Andrejček spavaj sladko v rodni slovenski zemlji!

Duhovniške spremembe. Na župnijo Sv. Jerneja v Ločah je bil umeščen dne 1. julija č. g. Peter Paulič, kaplan v Hočah. — Prestavljeni so: č. gg. kaplani Janko Kijun iz Selnice v Hoče, Ivan Atelšek od Sv. Marka pri Ptujju k Sv. Barbari v Halozah, Jožef Kranjc od Sv. Barbare v Halozah na Črešnjevce pri Slov. Bistrici ter Janko Baznik, provizor v Sv. Jerneju pri Ločah, za kaplana v Selnici. — Nastavljen je: deficitent č. g. Ivan Ogulin za kaplana pri Sv. Marku pri Ptujju.

Cistercijanski samostan v Stični sprejme v domači redovni zavod 11- in 12-letne dečke, ki so sposobni za I. gimnazijo in imajo veselje do duhovskega stanu. Prošnja, krstni list in zadnje šolsko spričevalo naj se pošlje do 15. julija t. l. na predstojništvo cistercijanskega samostana v Stični, Kranjsko.

Rojstni dan našega kralja Petra I. Deželna vlada za Slovenijo razglašja: Dne 12. julija se bo po celem kraljestvu obhajal god našega prvega kralja Petra I. Na sedežu okrajnih glavarstev in okrajnih sodišč se daruje slovesna sveta maša, katere se naj udeleži vse uradništvo, vsi javni zastopi. Državni in drugi javni uradi so ta dan zaprti. Vsa državna in javna poslopja naj bodo

okrašena z državnimi zastavami, na predvečer pa razsvetljava. V soboto jutraj naj znamenje topičev naznanja ta državni in narodni praznik. Trgovine naj bodo zaprte, dokler traja slovesna sv. maša. V mariborski stolnici bo ob 9. uri slovesna pontifikalna maša. Načelniki politič. oblasti bodo sprejemali udanostne izjave. Po vsem združenem kraljestvu se naj god našega junaškega kralja obhaja kar najslavnejše!

Novice iz okolice Sp. Dravograda. Tri tedne so trajali boji v maju t. l. v župniji Št. Janž in čuditi se je, da ni bilo večje nesreče za ljudstvo, katero je večinoma doma ostalo, kakor da sta bile dve osebi lahko ranjeni. Nihče ni pričakoval sovražnikov v naš kraj, ker smo na Štajerskem, oblast nas ni opozorila na nevarnost in zato je nas sovražnik na našem domu ujel in nas vsega lahko oropal, ko bi bil dalje časa tukaj ostal. Bog nas je varoval večje nesreče na življenju, zdaj po odhodu sovražnika si pa naj ljudje sami čuvajo življenje in se varujejo nevarnosti. Tega pa ni videti. Zato sta se zgodili v mesecu juniju dve nesreči, kateri sta zahtevali človeško življenje. Dne 1. junija sta hotela dva mladeniča, bivša vojaka, sprožiti najdeno granato, pri čemur sta bila težko poškodovana in je eden drugi dan umrl, drugi mladenič pa je sicer okrevljal, toda je zgubil eno oko. Dne 29. junija sta dva šolarja 8 in 9 let stara, sprožila najdeno granato, katera je oba strašno razmesarila, da sta bila takoj mrtva. Ni upati, da bo enakih nesreč konec. Polit. oblast je sicer zapovedala oddati vsako orožje in strelišivo, kar se pa ni zgodilo, saj se sliši vsak dan večkrat pokanje vojaških pušk in ročnih granat. Vsega tega orožja je mnogo v tem kraju, ki so ga pustili tukaj deloma nemški deloma naši vojaki. Ko bi oblast natanko poizvedovala po orožju, bi se mnogo še takega blaga ohranilo za našo vojsko, ljudstvo se obvarovalo velikih nesreč in vednega zmirjanja vsled strelanja, ki ga hudo občuti od strašnih dni maja sem.

Denar za vojne vjetnike v Italiji. Svojci vojnih vjetnikov v Italiji lahko zanesljivo pošljejo denar za vojne vjetnike v Italiji na naslov „Slovenskega Rdečega Križa“ v Ljubljani, Poljanska cesta 4. Naslov vojnega vjetnika mora biti natančen in razločen. Za 100 K dobi vjetnik 20 do 30 lir.

Na občnem zboru jugoslovanske gasilske zveze v Ljubljani se je med drugim sklenilo: Vse prejšnje zveze na Kranjskem in Štajerskem likvidirajo, namesto njih se organizirajo odseki. Eden organizatoričen odsek je za Štajersko, katerega načelnik je dr. Bergmann v Zalcu, ki se stavi po potrebi pododseke za posamezne okoliše. Na njega se naj obračajo vsa društva ki se nameravajo reorganizirati. Sklenila so se nadalje enotna pravila za vsa društva in za vse župe in enotno uniformiranje; novi kroji pa se za sedaj vsled draginje blaga ne nabavijo. Izda se tudi vežbenik za enotno poveljevanje pri redovnih in pri vajah z orodjem v najkrajšem času. Od občnega zbora potrjena enotna pravila izidejo v prihodnji številki „Gasilca“, kateri se vpošlje vsem dozda včlanjenim gasilcem v Jugoslovanski gasilski zvezi, katere šteje dosedaj čez 300 društev in čez 8000 članov.

„Gasilska župa Zalec“ sklicuje v nedeljo, dne 20. julija t. l. povodom prvega župnega izleta v Št. Peter v Savinjski dolini izvanredni občni zbor ob 15. (3.) uri v šolsko poslopje. Pred občnim zborom se vrši javna vaja z gasilnim orodjem krajevnega pr. gasilnega društva. Občnemu zboru sledi veselica v prid domačega gasilnega društva.

Železnica Konjice—Zreče. Železniško ministrstvo namerava podaljšati železniško progo Konjice—Zreče. Predpriprave se bode baje kmalu pričele.

Opozorjamo! Ker se še vedno oddajajo poštam pisma, frankirana z 20 vinaro znamko, morajo naslovniki plačevati globe. Opozorjamo, da se morajo navadna pisma frankirati z znamko po 30 v. dopisnice pa z znamko po 15 v.

Za šivilje se dobi v Cirilovi tiskarni Rantov modni album. Cena 3 K 50 v, po pošti 4 K.

Gospodarske novice.

Dr. Korošec o prehrani. V sobotni seji, dne 5. julija je v Narodnem predstavništvu stavil poslanec dr. Šimrak na ministra za prehrano dr. Korošca vprašanje, ali se bo letos rekviriralo žito. Priporoča, da se v slučaju potrebe ne rekvirira ničesar pri kmetih, temveč le pri velikih posestnikih, istotako ne bi smela država posta-

viti na poljedelske proizvode maksimalnih cen, dokler jih ne določi tudi za tvorniške proizvode. Na to je odgovarjal minister dr. Korošec, da je bil v svrhu obrambe ljudske prehrane prepovedan nakup žita, dokler ni žetev izvedena. Razen tega se je odredil tudi popis žetve, ni se pa odredila nobena rekvizicija. Glede ureditve prehrane bo pozval minister tudi na posebno posvetovanje zastopnike vseh strank, da se dogovore o primernih ukrepih. — S tem je javno postavljena na laž Dolfeta Ribnikarja trditev, da hoče dr. Korošec rekvirirati. O zadevi pa smo itak že pisali in še bomo.

Zavarovalnice. Edina slovenska zavarovalnica proti požarnim škodam je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. Njen glavni zastop je v Celju (Breg) in v Mariboru (Livadna ulica 10).

Nedopustno iztirjevanje. Deželni svet in dež. vlada v Gradcu se še zmiraj obračata na spodnještajerske občine, zavode in oblasti z zahtevami, da naj se v Gradcu vplača to ali ono, n. pr. naročnina za državni zakonik, prispevki za regulacijo Savinje itd. Opozorjamo vso našo javnost, da nima Gradec od nas nič tirjati in naj torej vsa takšna „ljubeznjiva“ pisma iz Gradca vržejo v ogenj. Povdarjamo še enkrat: V Gradcu ni treba plačati niti vinarja!

Poljedelsko ministrstvo za kmetijstvo. Ministrstvo za poljedelstvo je razpisalo 14 štipendij ali ustanov kot državno podporo za izšolanje živinozdravnikov, ki so v naši državi tako potrebni, ker je, kakor znano, prejšnja avstrijska vlada zelo malo storila za tozadevni povzdig našega kmetijstva in nam silno primanjkuje živinozdravnikov.

Gospodinjski tečaj po deželi. Poverjeništvu za kmetijstvo namerava prirediti več gospodinjskih tečajev po deželi, ki imajo pričeti jeseni in trajati po 10 tednov. Za take tečaje lahko prosijo županstva, župni uradi, kmetijske podružnice in druga društva ali pa posebni v ta namen sestavljeni odbori. V gospodinjski tečaj se bo sprejelo 12—16 udeleženk. Stroške za prehrano (kosilo) morajo nositi učenke, stroške za učiteljico in učne pripomočke prevzame poverjeništvu za kmetijstvo, potrebne prostore s pritliklinami za tečaj in za 2 učiteljici, kakor tudi potrebno kurivo pa mora preskrbeti dotično županstvo, društvo ozir. odbor. Imenovani interesenti, ki želijo, da se priredi v njih kraju letošnji jesen gospodinjski tečaj, naj se čimprej obrnejo na poverjeništvu za kmetijstvo deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani, kjer se dobe vsa nadaljna pojasnila.

Okoliškim kmetom in najemnikom. Mestna občina (stavbeni urad) oddaja okoliškim posestnikom in najemnikom gnoj iz greznic in sicer brezplačno. Odpeljati si ga mora vsak sam. Greznice so večinoma prenapolnjene, a mestna uprava ima premalo konj in vozov na razpolago. Oglasiti se je treba pri mariborskem mestn. stavb. uradu (posl. glavne pošte, II. nadstropje).

Ustanovitev samostojnega gozdarskega oddelka za Slovenijo s sedežem v Ljubljani. Vlada v Beogradu je ustanovila samostojen gozdarski oddelak za Slovenijo s sedežem v Ljubljani. V delokrog novega urada bodo spadala vsa gospodarska vprašanja v Sloveniji.

Proti previsoki odmeri dohodninskega davka se pritoži vsak velik in majhen posestnik, najbolj pa, tako slišimo, vojni dobičkarji. Toda ko prihajamo k davkarji, se nam zabrusi v obraz: Danes je vsak vojni dobičkar, tudi kmet, kje še imate kaj dolgov? Gospodje, ali ste pa tudi pomislili, kaj govorite? Kmet je vojni dobičkar? Pametne gospodinje, katerih možje so bili v vojski, so res plačale dolgove, ali pa bi naj bile rajne zapravile vojaške podpore? Kaj pa je z živino? Hlevi so prazni, njihve slabo obdelane, polja in vinogradi kričijo po gnoju, orodje vse uničeno. Treba bo tisočakov, da se vse to namesti, kje jih naj kmet dobi? Najvišje cene niso dovolj visoke, da se nakupi najpotrebnejše. Če si je res kdo kaj malega prihranil od svojih dohodkov, mu ne ostane za nabavo gospodarskih potreb nič, zato že poskrbijo gospodje trgovci, ki seveda niso vojni dobičkarji, ker je malokateri, ki še ni milijonar; ti gospodje prodajajo brez državne kontrole, n. pr. obleko po takih cenah, da mora kmet danes prodati lepega konja ali dva do tri polovnjake vina, da za silo obleče sebe in svoje. Država bi le čuvala svojo korist, če bi kmeta pri odmeri osebno dohodninskega in vojnega davka ščitila, mu pustila tako veselje do dela in vsaj to malo gotovino, kar jo ima, pošteno pa pregledala mošnje pravih vojnih dobičkarjev-trgovcev.

Živinski sejmi so se zopet začeli. Občine, ki želijo otvoritve sejmov, naj vložijo prošnjo pri okrajnem glavarstvu.

Živinske cene padajo. S Hrvaškega spravljajo mešetarji mnogo goveje živine in svinj v naše kraje. Na Hrvaškem že „trgajo“ veleposestva in prodajajo živino. V zadnjih 14 dneh je cena goveji živini padla za 1—3 K pri 1 kg. Sedaj se plačuje na Hrvaškem vole živo težo 6—7 K. Poprej pa so jih kupovali po 9—12 K. Tudi cena svinjam pada.

Skrbimo za zdrave živinske hleve. Vsak razumen gospodar prav dobro ve, da so snažni, zračni in prostorni živinski hlevi polovica živinske hrane. Pred vsem je skrbeti, da bodo naši živinski hlevi dobro osnaženi, svetli in zračni, da se v njih ne bodo nahajali celi kupi gnoja ter da živina v njih ne bo stala do kolena v gnojnici. Živinski hlevi, v katerih neovirano pajek prede pajčevino, niso prikladni naši goveji živini.

Preskrba s petrolejem. Mariborsko okrajno glavarstvo razglašajo: Iz Amerike je prišla večja množina petroleja. Ker ni upati, da bi prišel še letos petrolej, pozivljajo se s tem kmetje, da si priskrbe potrebne množine že sedaj, da ne bo po zimi zopet takšno pomanjkanje razsvetljave kakor lansko zimo. Petrolej stane 5.40 K liter. Vsi trgovci v političnem okraju mariborskem, ki žele dobiti razprodajo petroleja, naj se takoj javijo na okrajnem glavarstvu soba števil. 15/1. da dobijo potrebne nakaznice. Prodaja petroleja tihotapcem je strogo prepovedana in bi se proti trgovcem, ki skušajo spraviti petrolej v Nemško Avstrijo ali na Ogrsko najstrožje postopalo.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatecu je bilo v pretekli dobi popraševanje po hmelju skrajno malenkostno. Poprodalo oziroma pokupilo se je samo nekaj bal češkega hmelja po 730—820 K za 50 kg. Kmeljske cene so torej nekoliko padle. Po tujem hmelju ni bilo prav nobenega popraševanja. Stanje hmeljskih nasadov na Češkem se je nekoliko zboljšalo. Kakor se nam poroča, je tudi stanje hmeljskih nasadov v naši Savinjski dolini zelo povoljno.

Cena pšenici padla. Po poročilu zagrebških listov je padla cena pšenici od 260 in 280 kron na 200 do 220 kron.

Izvoz vina prost. Kdor hoče izvažati vino, naj prosí dovoljenje pri „Centralni upravi za trgovski promet sa inozemstvom v Beogradu, podružnica Ljubljana“. Plačati je treba za vagon vina 1000 dinarjev pristojbine in 12 K za kolek. Prošnji priložite izpolnjen tovorni (železniški) list.

Delo na polju je tu! Ste že naročili košare in sedež za voz ter druge jerbese za gospodarstvo? Izdeluje jih Pletarska šola Strnišče pri Ptuj (10 minut od žel. postaje Sv. Lovrenc n. Dr. p.). Naročite lahko pismeno ali ustmeno v Strnišču in v Ptuj v trgovini J. Peteršič.

Dopisi.

Sv. Peter pri Mariboru. V Vodolah je umrl dne 8. julija ugledni krščanski mož in kmet A. Kraner. Bil je zmiraj zvest pristaš SKZ, dolgoletni ud krajnega šolskega sveta in obč. zastopa. Naj v miru počiva!

Brezno ob Dravi. Flosarska nedelja bo tukaj letos 13. julija z dvojno službo božjo: ob 6ih in 10ih s procesijo. Na Veliko gospojnico 15. avg. bo letos spomin 60letnice Marijinega kipa v velikem altarju in velikega križa na pokopališču.

Sv. Lenart v Slov. gor. V nedeljo, dne 13. t. m. ob 8. uri dop. v dvorani gospe Arnuš priredi bralno društvo zborovanje. Ustanovil se bo telovadni odsek „Orel“. Prideta dva govornika iz Maribora. Vabljeni ste vsi člani braln. društva, pripeljite vse naše prijatelje! Dobrodošli tudi gostje!

Sv. Peter pri Radgoni. Dne 10. junija t. l. je umrla vzorna in skrbna žena Jožefa Rakuša na Ščavnici po kratki, a mučni bolezni v najboljših letih. Bila je vzor vsem delavnim in skrbnim ženam. Zapušča žalostnega moža in malo hčerko. Na pogrebu rajnce se je nabralo zraven deleža za sv. maše še tudi 24 K za koroške begunce, za kar vsem darovalcem srčna hvala. Pokojnici svetila večna luč!

Ormož. Z dovoljenjem oblasti se vršijo tukaj zopet redno živinski sejmi in sicer živinski vsaki prvi pondeljek v mesecu, svinjski pa vsaki torek.

Ormož. Odbor Krajevne organizacije SKZ v Ormožu je v svoji seji dne 22. t. m. sklenil, udeleževati se cerkvenih slavnostij in procesij

skupno, ter si hoče skupno s pristaši župnijske organizacije kupiti zastavo. Vsi udje ormoške in župnijske organizacije se naprošajo, da podpirajo nakup zastave z denarnimi zneski.

Ljutomer. Tu se je poročil narodni krojač g. Andrej Hanžel z gsdč. Anico Lešnikovo iz Podgradja. Gostje so se spomnili tudi naših dijaških kuhinj v Mariboru in v Ptujju ter nabrali za vsako 51 K torej skupaj 102 K. Vsem blagim darovalcem „Bog plačaj“, poročencema pa obilo blagoslova.

Sakušak. Deželna vlada za Slovenijo je razpustila občinski odbor ter odstavila znanega župana Muršiča, kateri se je tudi udeležil sestanka Ornirovih podrepnikov dne 9. dec. 1917 v Ptujju. Za gerenta je imenovan vrli narodnjak in stari naš pristaš, občespoštovani posestnik Fr. Stebih. Tudi v drugih občinah je treba take mameluke pomesti z brezovo metlo.

Ptuj. Javni nastop ptujškega Orla na telovsko nedeljo, dne 22. junija se je nad vse sijajno obnesel. Sicer je morala izostati procesija radi slabega vremena, a 25 Orlov v kroju je nastopilo s svojo res krasno zastavo v cerkvi. Kaj takega še Ptujčani niso videli. Najbrž se je nekemu širokoustežu vzelo sapa, ko je videl toliko postavnih fantov v kroju. Upamo, da bo pristojna oblast poučila tega vgojitelja, da se mora pri svoji strastni agitaciji za Sokola ozirati tudi na pravila navadne dostojnosti. Ptujski Orel pa stoji na tako trdni podlagi, da mu je lep razvoj zagotovljen, naj je potem kateremu liberalnemu učitelju, ki se pa včasih, če mu tako boljše kaže, baje celo prištevava k klerikalni stranki, zdi prav ali ne. Vsi dobri in pošteni fantje ptujške okolice pa, ki želite telovaditi, pridružite se naši orlovski četi!

Laporje. Smrt je zahtevala mlado žrtev, 23-letnega Jožefa Urlep, mladeniča tihega in mirnega značaja. Vrnil se je iz italijanskega vjetništva v sladki nadi, da se doma ozdravi, a našel je tu le svoj grob. Spavaj mirno! — Veliko sočutje pa nas je tudi navdalo, ko smo zvedeli, da je padel od Mlakarjevih na Žabljeku pri osvoboditvi Koroške sin edinec Jakob. Slava junaku, ki je padel za svojo slovensko domovino kot žrtev nemškega nasilja!

Poljčane. Škapulirska nedelja se obhaja letos na Ljubličnem v nedeljo, dne 13. t. m., ob 6. in 10. uri dopoldne.

Prihova. Tukaj je bil poročen Janez Ozimič iz sv. Venčesa z Marijo Brdnik iz Vrhol. Na gostiji se je nabralo za koroške begunce 225 K.

Vitanje. Tukaj je umrl Ignac Jeseničnik, pd. župan po kratki in mučni bolezni, spreviden s sv. zakramenti v 64. letu starosti. Bil je dober mož, vzgleden in od svojih sosedov zelo spoštovan kmet. V njegovo hišo so vedno radi zahajali duhovniki. V čast si je štel in njegovo največje veselje je bilo, če je imel priliko pogovarjati se s kakim duhovnikom. Bil je pa tudi zelo sveden. Na njega prav nič ni vplivalo nemško vitanjsko gnezdo. Blagemu pokojniku svečila večna luč! Domačim pa iskreno sožalje!

Ložnica pri Celju. Tukaj je po dolgoletni mukapolni bolezni umrl Martin Kovač, po domače Čepinšek v starosti 59. let. Bil je nad vse marljiv in skrben gospodar in spoštovan v soseski. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 29. rožnika ob mnogobrojni udeležbi njegovih sorodnikov in prijateljev. Naj v miru počiva!

Braslovče. Od zadnje igre je ostalo 895 K, koji znesek se je izročil odseku za stavbo spomenika padlim junakom. Hvala vsem: igralcem in gledalcem! — Naša občina ima prejeti nad 25 tisoč kron od države, dolg je zapustil avstrijski erar, pa čakamo in čakamo. — Sušo smo imeli malo je krme, vse slabo kaže, Bog daj dežja in konec homatij, da se spet k nam povrne naš nekdanji blagor.

Braslovče. Zadnji čas se je zaznala vest, da je vrli gospodar in skrben oče Franc Brinovec iz Podvrha umrl v bolnišnici v Simeringu na Dunaju. Pri zadnjih bojih ob Pijavi je zašel v italijansko vjetništvo, od koder je bil prepeljan na Dunaj kot invalid; tam je pustil svoje mlado, nadepolno življenje. Za njim žaluje vdova in 4 otroci ter oče — starček. Vsi so upali in težko pričakovali vrnitve vrlega moža, toda božja Previdnost je ukrenila drugače. Ostalim naj bo v tolažilo, da dobri Bog ne pozabi onih, ki so vdani v Njegovo voljo. Upajmo in želimo, da bi to bila zadnja žrtev iz naše občine v tej strašni borbi.

Gornjigrad. Tukajšnja magnatska posojilnica je naročila preč par meseci 1 vagon krompirja, katerega je shranila v spodnje prostore posojil-

nice. Sedaj jim je pa ves krompir (150 m stov) segnil. — Nemškutari se v Gornjemgradu še zmiraj, in to pri ljudeh, kateri so celo v drž. službi in kateri na zunaj tako kažejo svojo narodnost. Žena tukajšnjega nadupravitelja in svakinja med seboj skoraj samo nemško govorite.

Šoštanj. Dne 20. p. m. so odšli zadnji ranjenci in vojaki uslužbenci iz tukajšnje začasne vojaške bolnišnice. Umrla sta v njej dva vojaka ranjenca iz koroških bojev. Prvi, Jazbar Franc, 18 let star iz Idrije je bil pokopan na binkoštni ponedeljek. Pogreb je bil veličasten, obširno pokopališče skoro natlačeno ljudstva civilnega in vojaštva s častniškim zborom. Pogreb je vodil in imel daljši nagrobni govor g. kaplan J. Vedečnik, ki je na podlagi Sardenkove pesmi „Ranjec“ proslavil naše junake, kako je njihova kri tekla živa — da je prosta naša njiva“. Obljubil je v imenu šoštanjskih rodoljubov, da junakov grob med nami ne bo pozabljen ostal in da naša ljubezen ne bo ostala pri cvetljah na grobu, ampak bo segala onstran groba v znak hvaležnosti, da je položil svoje mlado življenje na oltar lepe naše domovine. Ob koncu je oddelek vojaštva oddal strel. Drugi, 22 letni Alojzij Okretič iz Kostanjevice, je bil pokopan 11. p. m. Tudi njegov pogreb je bil slovesen ob navzočnosti obilega ljudstva in oddelka vojaštva iz Celja z enim nadporočnikom na čelu. Pogreba se je udeležila domača duhovščina in g. župnik Atteneder je govoril v slovo in omenil, da zlasti mi tu ob meji znamo ceniti žrtve naših junakov, ki smo preživeli težke prve majeve dni smo sedaj rešeni nevarnosti. Nadalje se je en vojak poslovil od rajnega v iskrenih besedah in konečno je še govoril g. nadporočnik, ki je zlasti priporočal navzoči šolski mladini, da ohrani junakov grob v časti in si njegovo domovinsko ljubezen vzame za vzgled. Konečno so vojaki oddali strel. Draga junaka! Daleč od rojstnega doma je vajino srce nehalo biti za domovino, a ni vama bilo treba peti na grobu: „Kje dom je moj?“ saj počivata med rodnimi brati! V m. p.!

Škale pri Velenju. Pred dobrim mesecem se je ustanovila nova močna skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze v Škalah, ki šteje že danes 100 članov. V odbor so izvoljeni sledeči možje in fantje: Vekoslav Zajc, predsednik; Blaž Perbil, namestnik; Jerič Martin, tajnik; Jerič Karel, namestnik; Videmšek Jernej, blagajnik; Martin Porajt, namestnik; Anton Žurman, Lambizer Jožef in Jevšnik Jožef, odborniki; za računskega pregledovalca pa gospodične Minika in Terezija Jerič. Vplačevanje in poslovanje se vrši vsako zadnjo in prvo nedeljo v mesecu po prvem in drugem sv. opravilu v društveni sobi in se ob enem tudi sprejemajo novi udje. Ne zamudite in ne odlagajte te važne krščanske organizacije ter nemudoma pristopajte k njej!

Velenje. Dne 1. julija se je ustanovila posebna književna pisarna Jugoslovanske Strokovne Zveze za Slovenijo v Velenju. Opozarjamo, vse župnije in občinske urade in sploh vse somišljenike, naj takoj javijo na omenjeno pisarno, kjer čutijo potrebo, da se ustanovi JSZ. Vsaka župnija in vsaka gorska vas mora biti danes organizirana v naši krščanski strokovni organizaciji. Socijalistom pa obrnite hrbet! Za vodjo pisarne je imenovan organizator Vekoslav Zajc v Velenju. Naslov pisarne je: Pisarna Jugoslovanske Strokovne Zveze Velenje.

Guštanj na Koroškem. Ker priredi SPD iz Maribora v soboto, dne 12. julija izlet na Uršulo goro smo sklenili guštanski in okoliški Slovenci, da jih v soboto zvečer ob 6. uri čakamo pri vlakcu v Guštanju, gremo potem gredeč vsi skupaj na grob junaka Malgaja v Guštanju in nato na goro sv. Uršule. V nedeljo dopoldne bo na gori sv. Uršule tudi več sv. maš. Pridružil se bo tudi guštanski novi mešani pevski zbor, ki bo sodeloval pri narodni slavnosti drugi dan, to je v nedeljo dopoldne na Uršuli. Na veselo svidenje v soboto zvečer v Guštanju.

Prireditve.

V nedeljo, dne 13. t. m.

V Št. Juriju v Slov. gor. ob 15. (3.) uri v prostorih g. Krajca veselica bralnega društva »Edinost«. Na vsopredju je petje, govor, srečolov ter igri »Skriven zaklad« in »Jeza nad petelinom in kes«. — V Dobju po večernicah v društvenih prostorih pri redi ev izobraževalnega društva. Na vsopredju so igri »Fabiola in Neža« in »Oh, ta Polna«. — V Konjicah po večernicah v uradnih prostorih občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice po običajnem vsopredju. — V Braslovčah po večernicah v društvenih prostorih igri »Junaske Blejke« in »Za letovišče«, ki jih uprizaro bralno društvo. — Pri Sv. Michaelu pri Šoštanju ob 15. (3.) uri pod mlajm nebom ve-

lik ljudski shod SKZ in JSZ za Šaleško dolino. Govori dr. Ogrizek iz Celja in več drugih. — Celjski Orel poleti na Gornjo Ponikvo Odhod iz Celja ob 6. uri zjutraj. Na Gornji Ponikvi ob 10. uri skupna sv. maša. Popoldne po večernicah mladeniški shod in javna telovadba celjskega Orla. — Pri Sv. Ani v Sl. gor: Slovensna dvajsetletnica bralnega društva. Govori župnik Gomilšek. — V Bučevcih ob 16. (4.) uri v gostilni Majer-Nemec, tombola na dobitek v prid vojnim invalidom in koroškim beguncem. — Na Kro-pi pri Gornjemgradu ob 14. (2.) uri pri čebelarju g. Fr. Kranjcu čebelarsko zborovanje. — Pri Sv. Urbanu pri Ptujju ob 15. (3.) uri v prostorih Gospodarskega bralnega društva Ciril-Metodova slavnost. — V Rušah po jutranji službi božji v soli zborovanje kmetijske podružnice Limbuš-Ruše. — V Trbovljah ob 15. (3.) uri v Društvenem domu Ciril-Metodova slavnost. — V Št. Ilju v Slov. gor. ob pol 16. (pol 4.) uri v Slovenskem domu ponavljanje nedeljske prireditve. — Pri Sv. Jederti nad Laškimi ob 15. (3.) uri pri Štrumbeljnu gledališka predstava »Čitalnice«. — Pri Mali Nedelji ob 16. (4.) v gostilni g. Senčarja veselica »Kmetijskega bralnega društva«.

INSERATI.

Dobi se:

V pamca malina IVANA ŠPES v Mariboru, koruzni zdrob kg K 3-40; koruzni drobn zdrob kg K 3-20; koruzni otrobi kg 1 K; koruzni zdrobljena za konje kg 2-30 K. 1285

Dva točka vosa, prenosljiva in naklo se proda v Pokopališki ul. 5, Pobrežje, Maribor. 1208

Hlapce k živini in dekla k svinjam se sprejme takoj v župnišču ob Dravi. Plača po dogovoru. Poudbe na upravnistvo lista. 118

Živo agno, mlade in strošno opoko v celih vagonih ponuja Valentin Urbančič; Bleiweisova c. 18. 180

ISO se dekla proti dobremu plačilu, katere razume vsa gospodarska dela. Vstop takoj pri oskrbniku Vudler v Spilju. 191

Odvetnik dr. Fran Roš

nasnanja, da je otvoril odvetniško pisarno v Laškem. 129

Šumsko trako za topljenje trti pripravoda IGN. VOK, specialna trgovina živalnih strojev in koles Ljubljana, Sodna ulica št. 7. 126

Tracni in zanesljivi hlapce h konjem se sprejme pod dobrimi pogoji pri trgovcu Karl Cimperšek v Sovnici. 123

Drago vam plačam lepo, suho lipovo cvetje!

Zbirajo ga in javite, kakšno množino ga imate! Vrode vam pošljem in prevzamem po povzetju. Vinko Vabič; Zalec pri Celju. — Poudbe trgovcev prosim le s navedbo cene. 121

Učenca, zdravega

do 15 let staroga, poštenihi staršev, kakor tudi več pomočnikov sprejme takoj Mihael Dobrava, slikarski in plekarski mojster v Celju, Gosposka ulica št. 2.113

Greste li na potovanje?

Imate li kovček? Naročite si ga lahko v Pletarski šoli v Strnišču pri Ptujju, katere ga vama najceneje dopošlje s obratno pošto. — Zahtevajte popust. — Trgovci popust. 1282

Pomočnik za uradnico in za prakso, slovenščine in nemščine v pisavi popolnoma zmožen in ima prakso o vinoreji in živinoreji se takoj sprejme. Poudbe na oskrbnistvo graščine Gornja Radgone. 113

Natram Hossliat zoper prašno bolezen (grodna pleasnoba) uporabljv namesto žvepla, oddaja trgovina Marije Polz, Spilje. 110

Posojilca v Razvanju sprejme deklica, 10—12 let stara, ki je brez staršev, za svojo. Poudbe se naj pošljejo nadžupniškemu uradu v Hočah. 111

Unjarski učence se sprejme takoj v unjarski Anton Hrašnik, Gornja Polskava. 1228

Otvoritev gostilne in mesarije!

Nasnanjava slavnemu občinstvu, da sva s 1. julijem otvorila v lastni hiši se nahajajočo

gostilno in mesarijo, Tegetthoffova cesta št. 38

v bližini južnega kolodvora. — Potrudila se bova cenjenim gostom nuditi samo pristna vina kakor tudi okusna mizla in topla jedila. Za obilen obisk se pripravoda. Ledovik in Julija Vlahovič.

Posojilnica v Slovenski Bistrici vabi na redni občni zbor

dne 21. julija ob 10. uri v posojilnični uradnici.

Dnevni red: Navadni. Načelstvo.

Žične mreže

za ograjo se dobijo pri Jožefu Antloga, Sofijin trg 1, Maribor. 98